

Richtlijn Zorgmijding

Samenvattingskaart professionals

De richtlijn zorgmijding in de eerste lijn is ontwikkeld om mensen die zorg mijden of missen beter te ondersteunen. Deze kaart is een korte samenvatting van de richtlijn en geeft aan wat je als hulpverlener kan doen bij (een vermoeden van) zorgmijding.

Wat zijn mogelijke signalen voor het mijden of missen van zorg?

In het algemeen

- Nalatigheid of zelfverwaarlozing
- Wantrouwen richting hulpverlening
- Angst in het contact
- Problemen ontkennen of niet kunnen benoemen
- Financiën niet op orde

Specifiek bij jongeren

- Spijbelen van school
- Herhaald weglopen
- (Beginnend) crimineel gedrag
- Extreme teruggetrokkenheid
- (Seksueel) misbruik
- Middelengebruik

Specifiek bij ouderen

- Uitdrogingsverschijnselen
- Geen netwerk / geen mantelzorg
- Stille armoede
- Co-morbiditeit (psychische en somatische aandoening)

Welke stappen kun je zetten bij (een vermoeden van) zorgmijding?

Stap 1

Onderzoek het signaal

- Probeer het vertrouwen van de cliënt te winnen
- Breng de situatie en mogelijke risico's in kaart
- Gebruik hierbij een methode die het klinisch redeneren ondersteunt, zoals de NIC NOC Nanda, de Toolbox indicatiestelling Wijkverpleging of een andere methodiek passend binnen de setting. Onderzoek tevens of de persoon oordeelsbekwaam is

Stap 2

Bespreek de situatie met de cliënt

- Leg uit waarom je je zorgen maakt
- Vertel waarom je het nodig vindt om iets aan de situatie te doen

Stap 3

Leg de situatie voor aan het team

- Bespreek in casuïstiekbesprekingen, intervisie- of moreel beraad bijeenkomsten, multidisciplinair overleg of intervisie de dilemma's rond wel of niet handelen met andere professionals
- Probeer de cliënt hier zoveel mogelijk bij te betrekken en te informeren over de stappen die worden gezet
- Maak afspraken over op wie je kunt terugvallen als het proces vastloopt en bij wie de eindverantwoordelijkheid ligt

Stap 4

Bespreek de situatie met de naasten / de omgeving van de cliënt

- Om deze stap te kunnen zetten is toestemming nodig van de cliënt
- Probeer de cliënt hier zoveel mogelijk bij te betrekken en te informeren over de stappen die worden gezet

Stap 5

Analyseer de situatie met de cliënt

- Leg je zienswijze aan de cliënt uit en geef aan welke acties je nodig vindt
- Toets bij de cliënt hoe hij of zij nu tegen de situatie aankijkt en probeer tot overeenstemming te komen over wat te doen

Stap 6

Maak de afweging hoe te handelen

- Gebruik hierbij overwegingen als *noodzakelijkheid* (is het echt nodig), *doelmatigheid* (verbetert hierdoor de situatie), *proportionaliteit* (is het in verhouding tot mogelijke risico's) en *subsidiariteit* (is het de minst ingrijpende manier voor de cliënt)
- De Wet zorg en dwang (<https://www.dwanginzorg.nl/wzd>) en de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (<https://www.dwanginzorg.nl/wvggz>) vormen hierbij de leidraad
- Stem altijd af met andere betrokkenen, zoals 112, de crisisdienst, sociaal wijkteam, bemoeizorgteam, woningcorporatie, bouw- en woningtoezicht of Veilig Thuis.

Waar vind je meer informatie?

[Download hier de richtlijn](#)

[Download hier de handreiking](#)

Deze samenvattingskaart is gebaseerd op de richtlijn Signaleren en omgaan met zorgmijding in de eerste lijn (2021) en is te vinden op de website van V&VN.